

Küresel Eğitim ve Türkiye

Cilt I

Editörler:

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU

Doç. Dr. Danyal TEKDAL

Editörler: Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU - Doç. Dr. Danyal TEKDAL

KÜRESEL EĞİTİM VE TÜRKİYE **Cilt I**

ISBN 978-625-8516-07-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Kasım 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

“Küresel Eğitim ve Türkiye” adlı çalışma, eğitim ve küreselleşme kavramlarının karşılıklı etkileşimi ve eğitim dünyasına yansımalarından oluşmaktadır. Eğitim, yalnızca bireylerin değil, toplumların da geleceğini biçimlendiren en temel güçlerden biridir. Günümüzde bu güç, artık yerel sınırların çok ötesine taşmış, küresel ölçekte yeni anlamlar, yeni yöntemler ve yeni hedefler kazanmıştır. Küreselleşme olgusu ise, yalnızca ekonomik ve siyasal alanları değil, bilgi üretimi ve aktarım süreçlerini de köklü biçimde dönüştürmüştür. Bu dönüşümün en belirgin biçimde hissedildiği alanların başında eğitim gelmektedir. Eğitim, artık yerel ya da ulusal bir sistemin sınırlarını aşarak; bilgi toplumunun gereklerine, dijitalleşmenin dinamiklerine ve küresel rekabetin ölçütlerine bağlı olarak yeniden şekillenmektedir. Bu bağlamda küresel ölçekte eğitim alanında ortaya çıkan yeni yönelimler, kuram ve yöntemleri eğitim dünyasına sunmak amacıyla “Küresel Eğitim ve Türkiye” adlı dört ciltlik bu kitap çalışması hazırlanmıştır.

“Küresel Eğitim ve Türkiye” adlı dört ciltlik bu kitap çalışmasının ilk cildi, küreselleşme bağlamında eğitim dünyasında ortaya çıkan değişim ve dönüşümleri küreselleşme kavramının kapsamı ve boyutları temelinde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu ciltte, küresel eğitimin kapsamında ön plana çıkan kavramlar, küresel eğitimin tarihçesi, küresel eğitimin amaçları, metodolojik temelleri, gelişim trendleri, başarı ölçütleri, kuramsal yaklaşımları ve uygulama modelleri, küresel eğitimde beceri öğretimi, küresel eğitimde oryantasyon süreci, küresel eğitimde dijitalleşme süreci, küresel eğitimde ölçme ve değerlendirme gibi alt temalar Türkiye’deki eğitim faaliyetleri ile karşılaştırılarak farklı bölümlerde bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Ayrıca gerçekleştirilen çalışmada asıl amaç, küresel eğitim alanında yaşanan dönüşümleri yalnızca tanımlamak değil; bu dönüşümlerin ardındaki düşünsel ve yapısal temelleri de sorgulamaktır. Bu çerçevede, farklı ülkelerdeki eğitim modelleri, başarı hikâyeleri ve karşılaşılan zorluklar analiz edilmekte; küresel düzeyde ortaya çıkan eğilimlerin Türkiye için ne anlama gelebileceği üzerine düşünsel bir zemin oluşturulmasına dikkat çekilmektedir.

Eğitimde ortak bilincin oluşması bağlamında “Küresel Eğitim ve Türkiye” adlı kitap çalışmasının birinci cildine hazırladıkları bölümlerle katkı sunan bütün yazarlarımıza teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU

Doç. Dr. Danyal TEKDAL

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU - Doç. Dr. Danyal TEKDAL

1. Bölüm: Kavramsal Çerçeve: Küresel Eğitim ve Temel Terimler

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4595-2892

Doç. Dr. Danyal TEKDAL, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-7071-0548

Prof. Dr. Elman HAZAR, Iğdır Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3181-9468

2. Bölüm: Küresel Eğitimin Tarihçesi

Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0612-814X

Dr. Süleyman ASLAN, Milli Eğitim Bakanlığı
ORCID No: 0000-0002-7487-1920

3. Bölüm: Küresel Eğitimin Amaçları (Öğrenme Çıktıları) ve Türkiye

Prof. Dr. Özlem ULU KALIN, Artvin Çoruh Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9317-5261

4. Bölüm: Küresel Eğitimin Metodolojik Temelleri ve Türkiye

Dr. Mehmet DEMİRKOL, Dicle Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0258-4666

5. Bölüm: Küresel Eğitim Trendleri ve Türkiye

Prof. Dr. İhsan ÜNLÜ
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2769-8966

Dr. Zehra Betül ŞİŞMAN, Bağımsız Araştırmacı
ORCID No: 0000-0001-7090-330X

6. Bölüm: Küresel Eğitimde Başarı Ölçütleri ve Türkiye

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4595-2892

Dr. Kübra Melis AVCU
ORCID No: 0000-0001-7942-8648

7. Bölüm: Küresel Eğitimde Metodolojik Yaklaşımlar ve Türkiye

Doç. Dr. Sevim GÜVEN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-6341-3609

8. Bölüm: Küresel Eğitimde Kullanılan Uygulama Yöntemleri ve Türkiye

Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0612-814X

Doç. Dr. Turan KAÇAR, Gaziantep Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8390-7262

9. Bölüm: Küresel Eğitimde Oryantasyon ve Türkiye'nin Uyum Çabaları

Prof. Dr. Hasan AYDEMİR, İnönü Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3073-9194

Arş. Gör. Zeynep KISAK KARADOĞAN

İnönü Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9403-0021

10. Bölüm: Küresel Eğitimde Aksiyoloji (Değerler Felsefesi) ve Türkiye'de Değer Erozyonu

Doç. Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3135-2557

Doç. Dr. Serpil RECEPOĞLU, Kastamonu Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4189-4456

11. Bölüm: Küresel Eğitimde Fırsatlar ve Tehditler

Dr. Zeynep KORKMAZ, Hacettepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-4145-6368

Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK, Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0497-1045

Prof. Dr. Özlem BAŞ, Hacettepe Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0716-103X

12. Bölüm: Küresel Eğitimde Öğrenme-Öğretme Kuramları-Modelleri ve Türkiye

Doç. Dr. Arcan AYDEMİR, Artvin Çoruh Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8110-954X

13. Bölüm: Küresel Eğitimde Öğrenme Ortamları ve Türkiye

Dr. Burcu KARAMAN, Artvin Çoruh Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0161-8825

Prof. Dr. Oğuzhan KARADENİZ
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1717-861X

14. Bölüm: Küresel Eğitimde Okul Öncesi Eğitim Yaklaşımları ve Türkiye

Prof. Dr. Cemal AKÜZÜM, Dicle Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2738-5460

Arş. Gör. Sema ÇELEBİ, Dicle Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7446-8480

15. Bölüm: Küresel Eğitimde Beceri Öğretimi ve Türkiye

Doç. Dr. Ebru UZUNKOL, Sakarya Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1897-137X

Doç. Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5756-3782

16. Bölüm: Küresel Eğitimde Dijitalleşme (Yapay Zekâ, Robotik Kodlama, Uzaktan Eğitim vb.) ve Türkiye

Doç. Dr. Nail İLHAN, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi
ORCID No: 0000-0003-3231-4197

17. Bölüm: Küresel Eğitimde Ölçme-Değerlendirme ve Türkiye

Doç. Dr. Volkan DURAN, Iğdır Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0692-0265

Prof. Dr. Elman HAZAR, Iğdır Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3181-9468

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE: KÜRESEL EĞİTİM VE TEMEL TERİMLER

Giriş.....	1
Küresel Eğitime İlişkin Terimler.....	2
Küreselleşme	2
Küresel Eğitim	3
Uluslararasılaşma	4
Küresel Köy	5
Küresel Vatandaşlık.....	6
Çok Kültürlülük (Multikültürelizm).....	8
Kültürel Etkileşim / Kültürel Melezleşme (Hybridization).....	9
Kaynakça.....	10

2. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMİN TARİHÇESİ

Giriş.....	12
Küreselleşme ve Eğitim İlişkisi	14
Küreselleşmenin Tanımları ve Boyutları.....	14
Tarihsel Süreçte Küreselleşmenin Eğitim Kurumları Üzerindeki Etkileri.....	15
Küresel Vatandaşlık Eğitimi: Literatürdeki Tanımlamalar ve Yaklaşımlar	16
Türkiye’den Örnekler ve Bulgular	17
Eleştirel Yaklaşımlar ve Sorunlu Noktalar	18
Küresel Eğitimin Tarihsel Süreçlerinde Kavramlar Arasında Etkileşim	19
Küresel Eğitimin Tarihsel Gelişimi (Dünya Geneline)	19
Öncül Fikirler Dönemi (19. Yüzyıl – 1945).....	20
Uluslararası Eğitim Dönemi (1945 – 1980).....	20
Küreselleşme Dönemi (1980 – 2000).....	21
21. Yüzyıl Dönemi: Sürdürülebilirlik ve Dijital Küreselleşme (2000 – Günümüz).....	22
Türkiye’de Küresel Eğitimin Gelişimi ve Uygulamaları.....	23

Cumhuriyet Dönemi ve Modernleşme Temelli Yaklaşımlar (1923–1980).....	23
1980 Sonrası Dönemde Küreselleşme ve Eğitim Reformları.....	23
2000 Sonrası Dönemde Müfredat Reformları ve Küresel Vatandaşlık	24
Türkiye’de Yükseköğretimde Küresel Eğitim Uygulamaları	24
Türkiye’de Küresel Eğitime Yönelik Eleştiriler ve Tartışmalar.....	25
Küresel Eğitimde Gelecek Perspektifleri ve Türkiye’nin Yol Haritası	25
Dijital Dönüşüm ve Yapay Zekâ Çağında Küresel Eğitim	26
Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim: Yeni Paradigma	26
Kültürel Denge ve Yerel Kimliğin Korunması.....	27
Türkiye’nin Geleceğe Yönelik Yol Haritası	27
Küreselleşmenin Tarihsel Sürecinde Türkiye’nin Eğitim Paradigması.....	28
Kaynakça.....	30

3. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMİN AMAÇLARI (ÖĞRENME ÇIKTILARI) VE TÜRKİYE

Giriş	32
Küresel Eğitimin Amaçları.....	33
Küresel Eğitimde Amaçlar: Retorik ve Gerçeklik	34
Küresel Eğitim Amaçları İçin Uzlaş Hareketleri	35
Küresel Eğitim İçin Amaçlar: Vatandaş Yeterliliklerine Odaklanma	36
Küresel Eğitim Amaç Beyanlarının Etkisi	38
Eyalet Düzeyindeki Çabalar.....	39
Küresel Eğitimin Amaçlarının Belirlenmesinde Avrupalı Devletlerin Rolü	44
Küresel Eğitimin Amaçları ve Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi	46
Kaynakça	49

4. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMİN METODOLOJİK TEMELLERİ VE TÜRKİYE

Giriş.....	52
Küresel Eğitim.....	53
Küresel Eğitimin Temel İlkeleri.....	55
Küresel Eğitimin Metodolojik Temelleri	59
Türkiye de Küresel Eğitim Politikaları ve Uygulamaları	60
Kaynakça	63

5. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİM TRENDLERİ VE TÜRKİYE

Giriş	66
Trend	68
Trendin Özellikleri	68
Trendlerin Sınıflandırılması	68
Küresel Eğitim Trendlerinin Genel Görünümü	69
Yapay Zekâ ve Dijital Dönüşüm	70
Uzaktan Eğitim ve Karma Modeller	71
COVID-19 Sonrası Eğitimde Dijitalleşme ve Değişimler	72
21. Yüzyıl Becerileri ve Yeni Yeterlilikler	73
Eleştirel Düşünme, Yaratıcılık, Sosyal-Duygusal Beceriler	75
OECD Öğrenme Pusulası 2030	75
Endüstri 4.0 ve STEM/STEAM Eğitimi	77
Kodlama ve Maker Hareketi	78
Yaşam Boyu Öğrenme ve Mikro-Öğrenme	79
MOOC'lar ve Dijital Sertifikalar	79
Eğitimde Kapsayıcılık ve Eşitlik	80
Sürdürülebilirlik ve İklim Eğitimi	81
Küresel Eğitim Trendlerinin Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi	83
Kaynakça	91

6. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE BAŞARI ÖLÇÜTLERİ VE TÜRKİYE

Giriş	102
Küresel Eğitim Başarı Ölçütleri	103
PISA (Programme for International Student Assessment)	103
TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study)	105
PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study)	106
Küresel Eğitim Ölçütlerinde Başarıyı Etkileyen Faktörler	108
Eğitim Sistemleri ve Politikaları	108
Öğretmen Yeterlilikleri ve Kalitesi	108
Eğitim Yatırımları ve Altyapı	109
Öğretim Yöntemleri ve Eğitim Teknolojileri	109
Sosyo-Ekonomik Faktörler ve Eşitsizlikler	109
Türkiye'nin Küresel Eğitim Ölçütlerindeki Yeri	110

PISA Sonuçları ve Türkiye	111
TIMSS Sonuçları ve Türkiye	113
PIRLS Sonuçları ve Türkiye	115
Kaynakça.....	117

7. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE METODOLOJİK YAKLAŞIMLAR VE TÜRKİYE

Giriş	121
Küresel Eğitimin Metodolojik Yaklaşımları.....	123
Geleneksel Metodolojik Yaklaşımlar	123
Yenilikçi ve Çağdaş Metodolojik Yaklaşımlar.....	132
Dijitalleşme ve Yapay Zekâ Temelli Yaklaşımlar	144
Dijital Pedagoji ve Teknoloji Tabanlı Öğrenme	144
Kişiselleştirilmiş Öğrenme (Personalized Learning).....	145
Uyarlanabilir Öğrenme Sistemleri (Adaptive Learning Systems).....	146
Türkiye'nin Küresel Eğitime Uyum Süreci ve Uygulamaları	148
Milli Eğitim Bakanlığı Müfredat Reformları.....	148
Kuzey-Güney Merkezi Küresel Eğitim Programı	148
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve Öğretim Programları.....	148
Eğitimde İş Birliği ve Takım Çalışması	148
Yükseköğretimde Uluslararasılaşma.....	149
STEM ve Kodlama Eğitimleri.....	149
Ölçme ve Değerlendirme Sisteminde Değişim	149
Öğretmen Yetiştirme Politikaları	149
Değerler Eğitimi ve Küresel Vatandaşlık.....	149
Küresel Eğitim Uygulamalarının Türkiye'ye Yansımaları	149
Müfredat Reformu ve Küresel Eğitim.....	149
Öğretmen Eğitimi ve Mesleki Gelişim	150
Merkezileşmenin ve Sistemik Sorunların Etkisi	150
Neoliberal Politikaların Yön Verici Rolü.....	150
Duyarlı ve Bütüncül Müfredat Yaklaşımları.....	150
Kaynakça.....	151

8. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE KULLANILAN UYGULAMA YÖNTEMLERİ VE TÜRKİYE

Giriş.....	161
Küresel Eğitimde Kullanılan Uygulama Yöntemleri.....	162
Türkiye’de Küresel Eğitimde Kullanılan Uygulama Yöntemleri	164
Sportif Faaliyetler	164
Projeler.....	165
Münazara.....	166
Katılımlı Sanatlar.....	166
Toplumsal Öğrenme	167
Dünya Linkleri Yöntemi.....	168
Birlikte Yaşamayı Öğrenmek	169
Uluslararası Okul Ortaklıkları.....	169
Eğitsel Dijital Oyun.....	170
Argümantasyon	171
Sorgulamaya Dayalı Öğrenme.....	172
Aktif Öğrenme.....	173
Ters-yüz Sınıf Modeli.....	173
Hibrit Öğrenme	174
Kaynakça.....	176

9. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE ORYANTASYON VE TÜRKİYE’NİN UYUM ÇABALARI

Giriş	180
Eğitimde Oryantasyon.....	181
Oryantasyon Tipleri.....	182
Oryantasyon Programlarının İşlevleri.....	183
Küreselleşme ve Eğitim	185
Küresel Eğitimde Oryantasyon.....	187
Küresel Eğitimde Oryantasyonun Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi	190
Kaynakça.....	193

10. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE AKSİYOLÖJİ (DEĞERLER FELSEFESİ) VE TÜRKİYE’DE DEĞER EROZYONU

Giriş	196
Değer ve Değer Felsefesinin Temel Kavramları	197
Ahlak.....	197
Erdem	198
Karakter.....	198
Huy/Mizaç.....	198
Kişilik/ Şahsiyet	199
Değerlerin Özellikleri	199
Değerlerin Sınıflandırılması.....	200
Küresel Eğitimde Değer	201
Türkiye’de Değer Erozyonu	203
Aile	205
Dijitalleşme ve Medya	206
Tüketim Kültürü.....	208
Yabancılaşma	209
Toplumsal Çözülme	210
Değerler Krizinin Aşılmasında Eğitimin Rolü	211
Kaynakça	213

11. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE FIRSATLAR VE TEHDİTLER

Giriş.....	216
Küresellik ve Küreselleşme Bağlamında Eğitim	218
Küreselleşmenin Tarihsel Gelişimi	218
Küreselleşmeyi Şekillendiren Temel Dinamikler.....	219
Küreselleşmenin Eğitim Sistemleri Üzerindeki Etkileri.....	221
Eğitim Politikalarında Küresel Yaklaşımlar	224
Yapay Zekâ Çağında Küresel Eğitim.....	226
Küresel Eğitimin Fırsatları	229
Küresel Eğitimin Tehditleri	231
Kaynakça.....	234

12. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE ÖĞRENME-ÖĞRETME KURAMLARI- MODELLERİ VE TÜRKİYE

Giriş.....	235
Küresel Eğitimde Öğrenme-Öğretme Kuramları ve Türkiye	236
Davranışçı Kuram	238
Yapılandırmacı Öğrenme	239
Beyin Temelli Öğrenme Kuramı	240
Çoklu Zekâ Kuramı.....	242
Sosyal Öğrenme Kuramı	243
Bilgiyi İşleme Kuramı	244
Dönüşümsel Öğrenme Kuramı	246
Anlamlı Öğrenme Kuramı.....	248
Küresel Eğitimde Öğrenme-Öğretme Modelleri ve Türkiye	249
Bilgisayar Destekli Öğretim Modeli	250
Ters Yüz Edilmiş Sınıf Modeli	252
Carroll'un Okulda Öğrenme Modeli	254
Toulmin Argümantasyon Modeli.....	255
Tam Öğrenme Modeli	257
Kaynakça.....	258

13. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE ÖĞRENME ORTAMLARI VE TÜRKİYE

Giriş	263
Öğrenme Ortamları	264
Öğrenme Ortamlarının Sınıflandırılması.....	265
Öğrenme Ortamlarının Dönüşümü	267
Eğitimde Teknoloji Kullanımı	269
Küresel Eğitimde Öğrenme Ortamı Modelleri.....	269
Fiziksel Öğrenme Ortamları.....	271
Dijital (Çevrimiçi, Sanal ve Uzaktan) Öğrenme Ortamları.....	272
Hibrit (Blended) Öğrenme Ortamları.....	275
Mobil Öğrenme Ortamları.....	275
Yeni Nesil Teknolojilerle Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları	277
Açık Öğrenme Ortamları.....	278
Küresel Öğrenme Ortamlarının Özellikleri.....	279

Türkiye’de Öğrenme Ortamları.....	283
Mevcut Altyapı ve Erişim Durumu	283
Okul Dışı ve Yaygın Öğrenme Ortamları	284
Türkiye’de Dijital Eğitim Uygulamaları.....	286
Gelecek Perspektifi: Küresel Eğitimde Yeni Teknolojiler ve Türkiye’ye	
Yansımaları.....	288
Yapay Zekâ ile Kişiselleştirilmiş Öğrenmenin Evrimi.....	288
Metaverse ve Sürükleyici Öğrenme Senaryoları	289
Kaynakça	290

14. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM YAKLAŞIMLARI VE TÜRKİYE

Giriş	297
Okul Öncesinde Küresel Eğitim	298
Erken Çocukluk Küresel Eğitiminin Altı Kavramı.....	301
Perspektif bilinci.....	302
Kültürlerarası Farkındalık.....	302
Gezegenin Durumu Farkındalığı.....	303
Sistem Bağlantısı.....	303
Teknoloji Farkındalığı ve Kullanımı	304
Katılım Seçenekleri	305
Okul Öncesinde Küresel Eğitim ve Türkiye.....	306
Küresel Eğitim Perspektifiyle Okul Öncesi Yaklaşımların Değerlendirilmesi	309
Waldorf Yaklaşımı	309
Montessori Yaklaşımı.....	310
Reggio Emilia Yaklaşımı.....	312
Bank Street Yaklaşımı	313
Okul Öncesi Dönemde Küresel Eğitimin Türkiye Bağlamında	
Değerlendirilmesi.....	315
Kaynakça	318

15. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE BECERİ ÖĞRETİMİ VE TÜRKİYE

Giriş.....	321
Beceri Kavramı ve Küresel Eğitim.....	322
Iowa Core 21. yüzyıl Becerilerine İlişkin Standartlar.....	324
P21 (Partnership for 21st Century Learning) Projesi ve 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Standartlar.....	325
OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) ve 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Standartlar.....	330
ATSC21 ve 21. yüzyıl Becerilerine İlişkin Standartlar	331
AASL (The American Association of School Librarians) ve 21. yüzyıl Becerilerine İlişkin Standartlar.....	332
NCREL (The North Central Regional Educational Laboratory) ve 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Standartlar	332
Küresel Eğitim ve Türkiye’de 21. yüzyıl Becerileri	334
21. Yüzyıl Öğrenci Profili Raporu.....	334
Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi.....	335
2023 Eğitim Vizyon Belgesi	336
21. Yüzyıl Becerileri ve Değerlere Yönelik Araştırma Raporu	336
Küreselleşme ve Öğretim Programlarında 21. Yüzyıl Becerileri.....	337
Türkiye’de 21. Yüzyıl Becerileri ile İlgili Olarak Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	340
Kaynakça.....	343

16. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME (YAPAY ZEKÂ, ROBOTİK KODLAMA, UZAKTAN EĞİTİM VB.) VE TÜRKİYE

Giriş	349
Eğitimde Dijitalleşme ve Dijital Çağdaki Beceriler	351
Uzaktan Eğitim ve Dijitalleşme	355
MEB Açısından Uzaktan Eğitim ve Dijitalleşme	357
Üniversitelerde Uzaktan Eğitim ve Dijitalleşme	358
Robotik Kodlama ve Eğitimde Dijitalleşme.....	359
Eğitimde Dijitalleşmeden Yapay Zekâya Geçiş	361
Küresel Eğitimde Dijitalleşmenin Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi	364
Kaynakça	366

17. BÖLÜM

KÜRESEL EĞİTİMDE ÖLÇME-DEĞERLENDİRME VE TÜRKİYE

Giriş.....	370
Küresel Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları.....	370
Geleneksel ve Alternatif Değerlendirme	370
Uluslararası Değerlendirme Programları.....	371
Yetkinlik Tabanlı Değerlendirme	371
Türkiye’de Ölçme ve Değerlendirme Sistemi	372
Merkezi Sınavlar ve Seçicilik	372
Uluslararası Sınavlarda Türkiye’nin Performansı.....	372
Türkiye’de Alternatif Değerlendirme Uygulamaları	373
Karşılaştırmalı Perspektif: Türkiye ve Dünya	373
Değerlendirme Kültürü Farklılıkları	373
Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Değerlendirme	374
Dijital Değerlendirme ve Teknoloji Entegrasyonu	375
Türkiye İçin Öneriler ve Çözüm Yolları	376
Değerlendirme Sisteminin Çeşitlendirilmesi	376
Öğretmen Yeterlilikleri ve Mesleki Gelişim.....	376
Eğitimde Eşitlik ve Kapsayıcılık	376
Teknoloji ve Dijital Altyapı Yatırımları	377
Kaynakça.....	378

1. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE: KÜRESEL EĞİTİM VE TEMEL TERİMLER

Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4595-2892

Doç. Dr. Danyal TEKDAL, İnönü Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-7071-0548

Prof. Dr. Elman HAZAR, Iğdır Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3181-9468

Giriş

Günümüz dünyasında meydana gelen değişimler ve dönüşümler, beraberinde bir takım yenilikleri getirmiştir. Bu yeniliklerin niteliğini tartışmak, bilim dünyasının günümüzde sorguladığı konuların başında gelmektedir. “Küresel Eğitim ve Türkiye” adlı hazırlanan kitap çalışmasının bu bölümünde, sorgulamaların eğitim boyutuna ilişkin kavramlara yer verilmiştir.

21. yüzyılın hızla değişen dinamikleri, eğitim sistemlerinin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde yeniden yapılandırılmasını gerekli kılmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle sınırlar giderek silikleşirken; bireylerin, toplumların ve devletlerin bilgiye, teknolojiye ve eğitime erişim biçimleri köklü bir dönüşüm geçirmektedir. Bu dönüşüm, eğitim alanında yalnızca içerik ve yöntem değişikliğini değil, aynı zamanda eğitimin amacına ve işlevine dair anlayışları da yeniden şekillendirmektedir. Bu bağlamda, “küresel eğitim” kavramı, eğitim politikalarının, uygulamalarının ve hedeflerinin ulusal sınırları aşarak küresel bir bakış açısıyla ele alınmasını ifade eder.

Hazırlanan bölüm çalışması, küresel eğitimle ilişkili temel kavramları tanımlayarak kitabın ilerleyen bölümleri için teorik bir zemin oluşturmayı amaçlamaktadır. «Küreselleşme, küresel eğitim, uluslararasılaşma, küresel köy, küresel vatandaşlık, çok kültürlülük ve kültürel etkileşim» gibi terimler, küresel eğitimin kavramsal altyapısını oluşturan ana unsurlardır. Her bir kavram, hem eğitim sistemlerinin mevcut durumunu anlamak hem de gelecekteki yönelimleri doğru